

Voorzitter,

Afgelopen jaar zag het er naar uit dat 2026 een pittig jaar ging worden. Bij de begrotingsbehandeling van vorig jaar, leek het er stevig op dat we in 2026 een tekort van bijna 6 miljoen voor de kiezen zouden krijgen. Daarom is er de afgelopen maanden stevig gewerkt aan een lijst met maatregelen om inkomsten op te hogen en kosten te verlagen. Naast het opstellen van de jaarstukken en de voorjaarsnota, dank ik de organisatie en het college daarom ook voor het uitwerken van de lijst met mogelijke maatregelen.

Laten we eerst maar eens terugkijken op de jaarcijfers van 2024. Zoals we in de commissie al hebben vertelt, zijn positieve cijfers altijd welkom. Een onverwacht overschot van bijna € 4 miljoen. We voegen € 2,7 miljoen toe aan de algemene reserve en versterken zo onze financiële weerstand. Over het bestemmen van het overige bedrag in de genoemde bestemmingsreserves hebben we geen opmerkingen omdat ze niet uit de lucht vallen en goed verklaarbaar zijn.

Dan de 1^e Bestuursrapportage. Die is deze keer positief en dat is een verrassing want dat is hij doorgaans niet. Heeft alles te maken met nabetalingen uit diverse circulaires, en die worden dankbaar in ontvangst genomen. Het verhogen van de voorbereidingskredieten kan onze goedkeuring ook wegdragen. In deze gevallen gaan de kosten voor de baat uit. Helaas moeten we wel vaststellen dat de baat tegenwoordig te wensen overlaat. Quitte spelen is al een behoorlijke opgave.

De Voorjaarsnota werd ons met en nogal zwart scenario aangeboden. Een paar weken geleden moesten de fractievoorzitters hun bijdrage aan de Raadspagina aanleveren en die was over het algemeen niet positief van toonzetting. Rekening werd gehouden met een bezuiningsopgave in de begroting voor 2026 van bijna € 6 miljoen. Door de circulaires van september en december konden we er iets meer dan een miljoen vanaf trekken, maar nog steeds een behoorlijke opgave. Na het uitkomen van de Voorjaarsnota van het Rijk werd een positief effect ingeschat van € 3 miljoen. Nou, dan blijven er nog € 2 miljoen over. Nog steeds een forse opgave. Maar na alle ophef over het “Ravijnjaar” en druk die met name de Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft uitgeoefend op het Rijk, lag vorige week de langverwachte memo over de meicirculaire de bus. En daar werden wij als Lokaal Belang wel vrolijk van. Na de plussen en minnen blijft er een bezuiningsopgave over van € 700.000 voor 2026 en € 900.000 voor 2027. In de Voorjaarsnota was al een lijst gevoegd van mogelijke bezuiningen van ongeveer € 4 miljoen voor 2026 en kun je mooi in shoppen. Het college heeft al voorwerk gedaan door de navolgende bezuiningen in stand te houden:

1. Taakstellende bezuiniging op personeel en bestuur € 650.000
2. Financieel technische maatregelen (zoals beschermd wonen, onvoorzien, wethouders pensioenen, bijstellen begroting basissubsidies)
3. Doorvoeren van gemeentelijke bezuiniging op energiemaatregelen omdat deze door het rijk worden gecompenseerd.

Daarmee is het mogelijk een sluitende begroting voor de jaren 2026 en 2027 te realiseren. Dit is in lijn met het advies van de VNG.

Toch hebben wij nog wel enkele opmerkingen. De post onvoorzien schrappen lijkt ons geen goed idee. Het is niet voor niets onvoorzien. Kijk bijvoorbeeld naar dit jaar. In het najaar worden er weer tweede Kamerverkiezingen georganiseerd. Onze inschatting is dat de extra verkiezingen volgens een Rapport Kostenonderzoek Tweede Kamerverkiezingen 2023 uitkomt op ongeveer € 7,00 per inwoner. Voor ons zou dat een onvoorziene uitgave betekenen van geschat € 280.000. Misschien is het raadzaam om toch wat ruimte voor onvoorziene kosten te bewaren. Ik hoor graag hoe de andere fracties hierin staan.

En mochten we er geen beroep op doen, schuiven we het door naar de volgende jaar. Ook ons bestuur staat in de bezuinigingsvoorstellen. Zij willen 10% taakstelling op bestuurlijke representatie en op reis en verblijfskosten. Dit is een goed voorbeeld van voorbeeld geven. In de commissie werd door D66 geopperd om als raad voor een kleinere delegatie de kosten te vergoeden voor de Ring van IJzersteden. Dat bracht ons op het idee om 10% op het raadsbudget te bezuinigen. Daarmee volgen we het voorbeeld van het college en snijden we niet alleen in andermans vlees.

Natuurlijk hebben we nog wel wat andere wensen die wij graag terugzien in de begroting. Veelal gaat de belangstelling uit naar het Sociaal Domein. Logisch omdat dit de inwoners altijd raakt. Het is ook financieel de meest problematische omdat de kosten zo slecht in te schatten zijn. Dat geldt zeker voor de Jeugdzorg, maar ook op andere terreinen. Er is al veel bereikt mede door het GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord). Initiatieven op het gebied preventie van gezondheid, eenzaamheid en saamhorigheid. Ook van onderop uit de kernen en dat moeten we koesteren en in stand houden.

Investerings in b.v. het Gildehuis in Netterden juichen we toe. Ook de realisatie van een nieuw IKC Woelwaters wordt opgepakt. Dit draagt bij aan de doelstelling om voorzieningen in de kernen te behouden en te versterken.

Toch vragen we ook aandacht voor wat minder sexy onderwerpen. Op het gebied van ICT hebben voldoende signalen ontvangen dat hier extra investeringen benodigd zijn. De veiligheid van onze systemen moet op orde zijn en kan niet met de huidige budgetten.

Ook moeten we er zorg voor dragen dat het onderhoud van ons wegennet op pijl blijft en het liefst wordt opgeplust. Achterstallig onderhoud gaat in de toekomst nog veel meer kosten.

Voorzitter ik sluit af. Hondenbelasting is voor ons onbespreekbaar. We hebben het tenslotte niet voor niets afgeschaft. We waren initiatiefnemer van deze afschaffing. Verder geldt dat ook voor de OZB verhoging. De woonlasten dienen gehandhaafd te worden op max 3%.

Tot zover in de eerste termijn.